amnesty
MEDLEMSBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL | NR 3 2020

Præst på udrejsecenter: "Systemet producerer elendighed"

En barndom efter Islamisk Stat

EFTER DIKTATOREN

I Sudan blev massive demonstrationer sidste år startskuddet til store forandringer

AMNESTY INTERNATIONAL er verdens største menneskerettighedsbevægelse, der kæmper for frihed, retfærdighed og værdighed for hvert enkelt menneske. Amnesty er uafhængig af politiske ideologier og økonomiske interesser.

> LEDER

DET AMERIKANSKE PROBLEM

I mine 10 år som researcher for Amnesty i USA gjorde det stort indtryk på mig, hvordan minoriteter i landet frygtede deres egne myndigheder. Sorte amerikanske forældre fortalte om, at de var nødt til at have "snakken" med deres børn. Den handlede ikke om blomsten og bien, men om, hvad de skulle gøre, den dag de blev stoppet af politiet. Kort fortalt et overlevelseskursus i ikke at blive anholdt, tæsket, skudt, dræbt.

Det er 15 år siden, men "snakken" er stadig nødvendig. For historien om politivolden i USA er ikke engang historien om, at fremskridt sker langsomt. Det er historien om, at det i perioder går den forkerte vej. Da Trump kom til magten, fjernede han restriktioner, som få år forinden var blevet indført for at begrænse lokale politistationers mulighed for at anskaffe sig militært kampudstyr såsom armerede køretøjer og granatkastere. Da demonstrationer imod politivold og racisme blussede op i år, truede han med at indsætte militæret. Da han ønskede at spadsere ud af det Det Hvide Hus for at posere i et foto-stunt, blev demonstranter fjernet med tåregas.

I august kunne vi i Amnesty i den til dato mest omfattende analyse af politiets ageren under de store demonstrationer dokumentere overdreven magtanvendelse imod demonstranter, sundhedspersonale, journalister og andre, som havde været til stede under Black Lives Matter-protesterne, der efter politiets drab på George Floyd har spredt sig over USA og ført til en tiltrængt global debat om racisme. Jeg har med min familie selv stået i utallige demonstrationer i Danmark, men jeg har aldrig måttet advare mine børn mod politiet. Det er svært at forestille sig, hvordan det er for sorte familier i USA at forklare det helt uacceptable til deres børn – at farven på deres hud forværrer risikoen for at blive skudt og dræbt af politiet. Hvordan holder de fast i det, som vi alle gerne vil give vores børn - troen på at fremtiden bliver mere retfærdig?

Nogle knytter måske et håb om forandring til det forestående amerikanske præsidentvalg. Jeg er ikke i sekund i tvivl om, at Trump ikke blot har fjernet nødvendige tiltag i arbejdet for at bremse politivolden, men også med sin retorik har gjort racismen mere legitim. Men dette amerikanske problem blev ikke skabt under Trump. Det forsvandt ikke med Obama. Det kræver - blandt andet - reformer af USA's politi, der gør op med volden, straffriheden og den indgroede racisme i systemet.
Det er vigtigt for alle USA's borgere. Og det vil sende et tiltrængt signal til sorte amerikanere om, at deres liv har værdi, og at sorte lokalsamfund har ret til at leve i sikkerhed, retfærdighed og frihed.

Uanset hvem der er præsident i USA, kæmper vi videre for at nå det mål.

Foto: Søren Malmose

> Jeg har stået i demonstrationer med mine børn, men jeg har aldrig måttet advare dem mod politiet.

Trine Christensen, generalsekretær i Amnesty Danmark.

MEDLEMSBLAD FOR DANSK AFDELING AF AMNESTY INTERNATIONAL

Redaktør: Bjarke Windahl Pedersen
Ansvarshavende: Trine Christensen
Redaktion: Nora Rahbek Kanafani, John Nielsen, Roberto Zacharias og Malene Haakansson, Katrine Lauritsen

Kontakt: medlemsblad@amnesty.dk
Korrektur: Mogens Bähncke
Design og produktion: vahle+nikolaisen
Forside: Khartoum, 29. april 2019: Foto: Ozan Kose/AFP/Ritzau Scanpix
Oplag: 64.864

Abonnementspris: 200 kr. pr. år
ISSN: 0906-4184
Udkommer næste gang: 3. dec. 2020 (deadline for indhold: 02. november 2020)
Artikler, der er underskrevet med navn, kan indeholde synspunkter, der ikke nødvendigvis reflekterer Amnesty Internationals holdning. Eftertryk med kildeangivelse er kun tilladt efter forudgående aftale med redaktionen.
Amnesty International
Gammeltorv 8, 4. og 5.sal, 1457 København K
Tlf. 33 45 65 65
www.amnesty.dk
amnesty@amnesty.dk

Svanemærket Tryksag 5041 0004

> EFTER PROTESTEN

Aktivister fra Sudan, Chile og Hongkong fortæller, hvad sidste års historiske demonstrationer har ændret i deres land og for dem selv

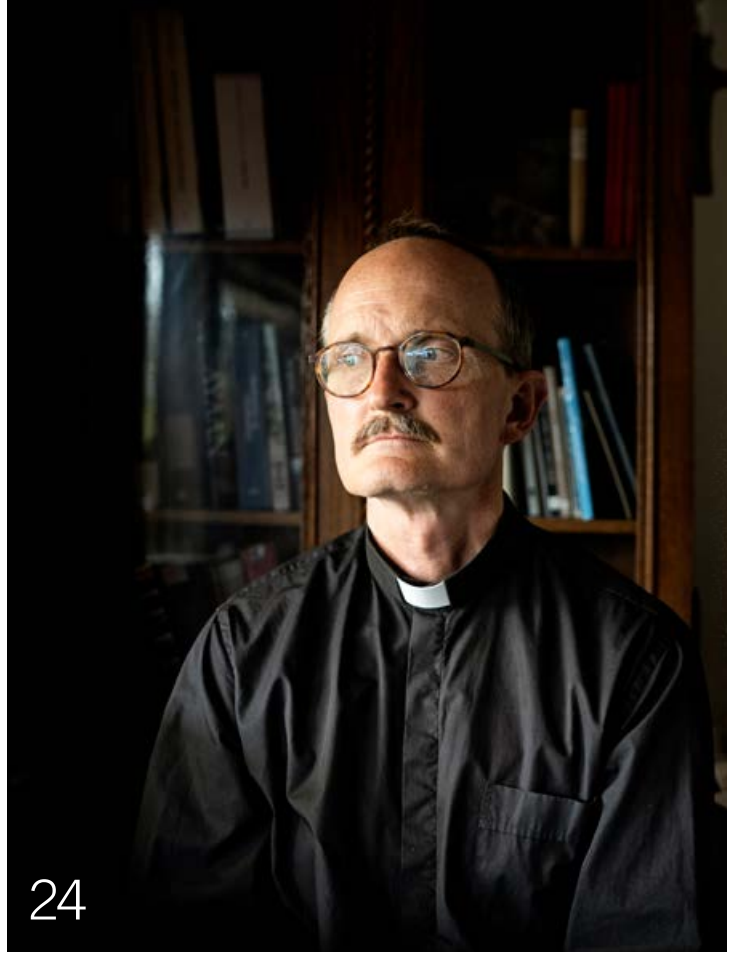

> Når systemet producerer elendighed, er det nødvendigt at kræve forandring

> INDHOLD

04 Nyheder

08 Pandemiens pris
Myndigheder bruger krisen til at knægte menneskerettighederne

10 Et liv efter Islamisk Stat
Sådan hjælper Amnesty børn, som er sluppet ud af fangenskab

12 "Det handler om ordentlig opførsel"
Danmark behøver en etisk lov for erhvervslivet

16 Efter protesten
Demonstrationer blev sidste år startskuddet til forandring i Sudan, Chile og Hongkong

22 Myndigheder misbruger tåregas
Protester bliver i mange lande kvalt med tåregas

24 Præst på udrejsecenter advarer
"Mennesker, som kommer ind ad døren med håb, forlader Ellebæk som syge"

26 Vold og ydmygelser på EU's grænse
Brutaliteten overfor asylansøgere og migranter tager til

28 Unge bekæmper seksuel vold i Peru
I Operation Dagsværk står peruanske Anaís og danske Laura sammen for skabe trygge skoler

30 Aktivisme og arrangementer
Bliv klar til årets Skriv for liv-kampagne

Foto: Ritzau Scanpix

HVIDERUSSERE KRÆVER FORANDRING

I ugevis er hviderussere gået på gaderne for at kræve, at landets præsident igennem 26 år, Alexander Lukasjenko, træder tilbage. Politiet har mødt demonstranter med vold. Oppositionspolitikere er blevet anholdt. Journalister er blevet angrebet fysisk. Alligevel er protesterne fortsat, og ved redaktionens slutning den 31. august var op mod 100.000 borgere samlet i Minsk. Amnestys researchere er til stede og følger situationen tæt.

AMNESTY KRITISERER UDVISNING AF LESBISK FORFATTER

I august kontaktede Amnesty Flygtningenævnet med en opfordring til at genoptage asylsagen for Adelina Kiame, kendt under kunstnernavnet Aaiún Nin. Flygtningenævnet havde kort forinden afgjort, at Kiame ikke får asyl i Danmark, og hun risikerer nu udvisning til Angola. Men myndighedernes vurdering af situationen i Angola er forkert, mener Amnesty, som har næslæst afgørelsen:

"Flygtningenævnet ikke har taget højde for, at der stadig eksisterer omfattende homofobi i Angola, og at myndighederne ikke beskytter LGBTI-personer", siger Helle Jacobsen, programleder i Amnesty Danmark.

Amnesty roste sidste år Angolas regering, da landet afkriminaliserede forhold mellem personer af samme køn og kriminaliserede hadforbrydelser. Men LGBTI+ personer er fortsat udsat for diskrimination, intimidering og chikane fra både staten og befolkningen. Myndighederne beskytter heller ikke LGBTI+ personer mod homofobisk vold og holder ikke dem, der begår overgrebene, ansvarlige for volden.

DANMARK TAGER 200 KVOTEFLYGTNINGE

Udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye (S) har besluttet, at Danmark vil tage imod 200 kvoteflygtninge fra Rwanda. Et positivt skridt, men ikke nok, mener Amnesty, der siden Danmarks stop for kvoteflygtninge i 2016 har presset på for at Danmark skal gå tilbage til sin tidligere praksis med at tage imod 500 kvoteflygtninge.

"Kvoteflygtninge er mennesker, som lever under farlige forhold uden den nødvendige beskyttelse, eller har særlige behov, som ikke kan dækkes i det land, hvortil de har søgt tilflugt. Det er vigtigt, at de tilbydes permanent ophold", siger juridisk konsulent i Amnesty, Claus Juul.

I alt 50.698 danskere har med deres underskrift støttet Amnestys krav.

+

Systemkritikeren og aktivisten Nabeel Rajab er løsladt i **Bahrain** efter fire års fængsel.

+

Som det første land i Asien indfører **Sydkorea** anti-diskriminationslovgivning, der særligt forventes at beskytte landets LGBTI+ personer.

+

To år efter en ny voldtægtslovgivning trådte i kraft i **Sverige**, viser en opgørelse, at antallet af voldtægtsdomme er steget markant.

+

÷

÷

Rusland og Kina blokerede i juli for nødhjælp til Syrien og lukkede dermed for mad og medicin til millioner af syrere.

÷

Sikkerhedsstyrker dræbte mindst 16 mennesker ved en demonstration i **Etiopien** i august.

÷

Zimbabwe igangsatte i juli en klapjagt på aktivister, der protesterede mod korruption i landet.

Foto: Ritzau Scanpix

DANSKERE STØTTER KAMPEN MOD POLITIVOLD I USA

75.000 danskere og færinger har skrevet under på Amnestys krav til de amerikanske myndigheder om, at alle involverede i drabet på George Floyds stilles til ansvar for deres handlinger. Den ubevæbnede sorte mand blev den 25. maj kvalt af en politibetjent under en anholdelse i Minneapolis. Drabet har ført til protester over hele USA, og mange steder er demonstranter blevet mødt med tæsk, tåregas, peberspray og gummikugler, dokumenterer Amnesty. Politivolden har også ramt læger, journalister og juridiske observatører, der deltog i protesterne imod racisme og krævede gennemgribende reformer af politiet.

Amnesty opfordrer Kongressen i USA til at vedtage en ny lovgivning, der skal beskytte demonstranter, og til at alle politiinstanser ændrer deres håndtering af demonstrationer, så de lever op til internationale menneskerettighedsstandarder. De mange underskrifter fra Danmark og Færøerne bliver i september overdraget til den amerikanske ambassadør i Danmark.

Foto: Ritzau Scanpix

SIKKERHEDSLOV RAMMER HONGKONG

En lang række prominente aktivister og demokratiforkæmpere er blevet anklaget for at have brudt den nye kinesiske sikkerhedslov, som kan give fængsel på livstid. Mediemogulen Jimmy Lai blev arresteret den 10. august, mistænkt for at have samarbejdet med "fremmede magter". Hans regeringskritiske avis Apple Daily blev efterfølgende ransaget af flere hundrede politifolk. Aktivister bosiddende i udlandet er også blevet anklaget for at bryde loven. "Det bliver en lang kamp for Hongkongs frihed", sagde Jimmy Lai, da han blev løsladt mod kaution.

REGERINGEN STYRKER TRANSKØNNEDES RETTIGHEDER

I august præsenterede regeringen flere forslag til at forbedre rettighederne for LGBTI+personer i Danmark. Det vækker stor glæde hos Amnesty. Regeringen vil styrke lovgivningen, så den i højere grad end i dag beskytter homo- og biseksuelle samt trans- og interkønnede imod forskelsbehandling. Regeringen vil revidere straffelovens paragraf om hadforbrydelser, så den klart beskytter LGBTI+-personer. Og regeringen vil afskaffe aldersgrænsen for juridisk kønsskifte – et tiltag, som unge transpersoner og Amnesty i flere år har efterspurgt:

"Det er vigtigt, at transpersoner selv kan beslutte deres juridiske køn, fordi det ellers kan medføre diskrimination, når de hele tiden skal forklare sig selv, fordi der ikke er overensstemmelse mellem deres kønsidentitet og deres CPR-nummer", siger Helle Jacobsen, seniorrådgiver i Amnesty Danmark. Hun roser regeringen for med forslaget at sætte Danmark helt i front i europæisk sammenhæng.

AMNESTYS ÆRESFORMAND I TYRKIET IDØMT FÆNGSEL

Amnestys tidligere formand og nuværende æresformand Taner Kilic blev ved retten i Istanbul i juli idømt seks år og tre måneders fængsel for at "tilhøre en terrororganisation". Idil Eser – Amnesty Tyrkiets tidligere direktør – samt menneskerettighedsaktivisterne Özlem Dalkiran og Günal Kursun fik 25 måneders fængsel for at "assistere en terrororganisation". Dommene faldt efter en tre år lang retssag, hvor anklagemyndigheden forgæves har forsøgt at bevise, at 11 menneskerettighedsaktivister, herunder disse fire, skulle have en tilknytning til den forbudte Gülen-bevægelse, som ifølge Tyrkiets præsident Erdogan var indblandet i kupforsøget i 2016.

"Rettens beslutning er rystende. Under 12 høringer i retten er hver eneste anklage blevet udstillet som grundløs. Dommene trodser enhver logik og udstiller, at denne tre år lange retssag fra dag et har været et politisk motiveret forsøg på at lukke munden på uafhængige stemmer", siger Andrew Gardner, der som Amnestys Tyrkiet-researcher var til stede i retten. Alle fire får lov til at forblive på fri fod, mens deres appelsag kører. Den proces kan komme til at tage flere år.

Foto: Ritzau Scanpix

amnesty
AFTRYK
Amnesty Danmarks arbejde i glimt

Amnesty og en række NGO'er udsender 100 anbefalinger til Folketinget om politisk handling for at nå FN's verdensmål.

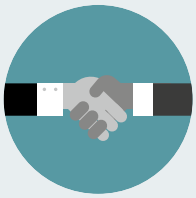

Amnesty mødes med udenrigsminister Jeppe Kofod for at diskutere Kinas ageren i Hongkong efter vedtagelsen af den nationale sikkerhedslov.

Amnesty deltager i september i Folkets Klimamarch med krav om, at regeringen i højere grad arbejder for en grøn og retfærdig fremtid for Danmark og resten af verden.

DANSKER SKAL BLIVE I RUSSISK FÆNGSEL

En domstol i Rusland afgjorde i foråret, at danske Dennis Christensen, som afsoner en seks års fængselsdom for "religiøs ekstremisme", skal løslades. Desværre appellerede anklagemyndigheden rettens afgørelse, og danskeren er derfor stadig tilbageholdt. Amnesty følger sagen og fortsætter med at modarbejde den russiske lov imod religiøs ekstremisme, som misbruges til at begrænse tros-, ytrings- og forsamlingsfriheden i landet. Amnesty har tidligere overbragt de russiske myndigheder **underskrifter fra tæt ved 40.000 danskere**, som støtter kravet om at løslade Dennis Christensen.

Foto: Ritzau Scanpix

E-sport er og skal være for alle. Derfor finder vi selvfølgelig denne slags partnerskaber uacceptable

– Det danske Counter Strike-stjernehold Astralis kritiserede i august, at E-sports-arrangøren BLAST, der er delvist ejet af den danske stat, indgik samarbejde med Saudi-Arabien. Kritikken fik BLAST til at droppe samarbejdet, som ifølge Amnesty risikerede at aflede opmærksomheden fra problemerne i Saudi-Arabien.

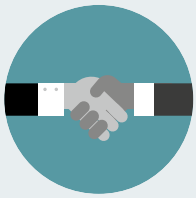

Amnesty indleder med støtte fra TrygFonden et projekt, der skal gøre advokater bedre til at håndtere mødet med voldtægtsofre.

Amnesty er medunderskriver på åbent brev til Retsudvalget om forholdene for de frihedsberøvede på Ellebæk.

Amnesty sender 33.498 underskrifter til udenrigsminister Jeppe Kofod fra borgere, der ønsker, at Danmark henter de danske børn af syrienskrigere hjem.

Amnesty afholder konference om virksomheders ansvar på menneskerettigheds- og miljøområdet med deltagelse af blandt andre politiske ordførere, Dansk Erhverv og Landbrug og Fødevarer.

TEKST: BJARKE WINDAHL PEDERSEN
GRAFIK: MIKKEL HENSSEL

PANDEMIENS PRIS

Amnesty har i de seneste måneder afdækket en række menneskeretlige tilbageskridt, som COVID-19 og en række landes håndtering af sygdommen medfører.

PRESSEFRIHED OG CENSUR

Lande som Aserbajdsjan, Ungarn, Rusland, Usbekistan, Cambodia, Sri Lanka, Thailand, Tanzania og flere golfstater har brugt pandemien som påskud til at indføre nye love, der forbyder spredningen af "falske nyheder". I de fleste tilfælde definerer myndighederne selv, hvad der udgør en falsk nyhed, og lovene afskrækker derfor borgere fra frit at diskutere krisen og håndteringen af den.

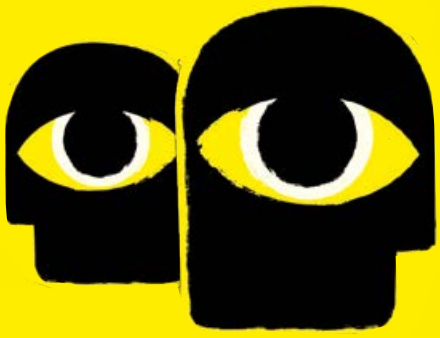

OVERVÅGNING OG PRIVATLIV

For at hindre smitte har adskillige lande udviklet mobilapps til kontaktsporing. Amnesty har undersøgt en række af disse og konkluderer, at Bahrain, Kuwait og Norge har udviklet nogle af de apps, som er mest indgribende i privatlivet. Norge har efter Amnestys konklusioner standset brugen af sin app, og Qatar har rettet alvorlige sikkerhedsbrister, som Amnestys tech-eksperter fandt i landets app. Myndighederne i golfstaten truer dog fortsat befolkningen med store bøder og op til tre år bag tremmer, hvis ikke de downloader appen.

SUNDHEDS-PERSONALE I FARE

Sundhedsarbejdere i Nord-, Central og Sydamerika, som kæmper i frontlinjen mod virussen, mangler ordentligt beskyttelsesudstyr og risikerer repressalier fra myndighederne, hvis de udtaler sig kritisk om de usikre arbejdsforhold på hospitaler og plejehjem.

NØDRETSLOVE

Regeringer har i coronabekæmpelsens navn øget deres egen magt betydeligt. I Cambodia er overvågningen af borgerne og kontrollen med pressen øget. I Ungarn afsluttede man i juni den stærkt kritiserede nødretstilstand, men installerede samtidig ny lovgivning, der gør, at de ungarske myndigheder har erklæret "medicinsk nødretstilstand" og kan regere per dekret.

RACISME OG DISKRIMINATION

Politiet i flere lande i Europa er i forbindelse med COVID-19-nedlukningerne gået uforholdsmæssigt efter etniske minoriteter og marginaliserede grupper, som er blevet udsat for vold, diskriminerende identitetstjek, tvungne karantæner og bøder.

FLYGTNINGE OG MIGRANTER

Nedlukningen af samfund og begrænsningen af bevægelsesfrihed har forværret forholdene for millioner af flygtninge og migranter, som risikerer sult og sygdom. Amnesty kritiserer blandt andre Bosnien, Jordan, Frankrig, EU, USA, Australien og Malaysia for at svigte i de forvejen udsatte grupper.

KVINDERS RETTIGHEDER

Antallet af nødopkald fra kvinder udsat for vold eller trusler om vold fra deres partner steg under forårets lockdown med op til 60 procent i mange europæiske lande. I Danmark oplevede den nationale enhed Lev Uden Volds hotline i de første uger en markant øget efterspørgsel på krisecenterpladser. Globalt set advarer FN og Plan International om, at pandemien vil føre til en voldsom stigning i omfanget af uønskede graviditeter, omskæringer, tvangsægteskaber for mindreårige piger og vold i hjemmet.

RETTEN TIL SUNDHED

I lande som Hviderusland, Tadsjikistan, Turkmenistan og Brasilien har regeringer negligeret COVID-19 eller modsat sig tiltag for at bremse smitten. Dermed svigter de deres ansvar for at sikre borgernes ret til sundhed. Amnesty kritiserer desuden USA for at trække sig fra Verdenssundhedsorganisationen WHO midt under pandemien.

KILDER: AMNESTY INTERNATIONAL, WHO

ET LIV EFTER ISLAMISK STAT

Yazidi-børn, som er sluppet ud af fangenskab hos Islamisk Stat, har brug for massiv hjælp. Det dokumenterer Amnesty i en ny rapport, som skal få myndigheder, internationale organisationer og udenlandske regeringer til at hjælpe børnene og deres familier.

Af Malene Haakansson
Foto: Adam Ferguson

Moderen til to bortførte piger på ni og 12 år kunne knap genkende sine piger, da de endelig kom hjem. De havde insekter i håret, ar i hovedbunden efter slag med glasskår og væskefyldte blærer på kroppen, som måtte opereres væk.

"Hvis du så dem, ville du blive bange for dem," fortalte moderen til Amnestys researchere, som tidligere i år besøgte Iraks kurdiske region, hvor de interviewede kvinder og børn, som er sluppet ud af fangenskab hos terrorbevægelsen Islamisk Stat.

I alt er omkring 2000 børn fra det religiøse yazidi-mindretal i Irak i dag vendt tilbage til deres familier efter måneder og nogle gange års fangenskab. Børnene blev kidnappet i perioden 2014-2017, da IS-krigere indtog den nordirakiske by og region Sinjar.

Men selvom børnene er kommet hjem, er deres fremtid stadig truet. De kæmper med fysiske og mentale følger af deres fangenskab, og hverken børnene eller deres familier får den hjælp, de har brug for, dokumenterer Amnesty i en ny rapport.

"Børnene er dagligt blevet udsat for rædsler under IS, og nu er de alene i deres kamp for at komme på fode igen", siger Matthew Wells, direktør for Amnesty Internationals hold af kriseresearchere.

Børnesoldater og barnebrude

Særligt to grupper børn skiller sig ud. Det er små piger, som har været udsat for seksuelle overgreb og vold, samt drenge, der er blevet brugt som børnesoldater.

Pigerne blev af Islamisk Stat solgt som husslaver og hustruer. En læge, der har behandlet flere hundrede piger, fortalte Amnesty, at næsten alle de piger imellem ni og 17 år, som han havde behandlet, havde været udsat for voldtægt eller seksuelle overgreb.

En pige på 14 år, som havde overlevet fem års fangenskab, fortalte Amnesty, at hun først ikke ville tilbage til sin egen yazidi-familie, selvom hun var fanget i den berygtede al-Hol lejr i Syrien for IS-kvinder og deres børn:

"Jeg havde fået at vide af IS, at min familie ville dræbe mig, hvis jeg kom tilbage", fortalte pigen, som var blevet gift væk til adskillige IS-krigere. I dag er hun genforenet med sin bedstemor og håber en dag at kunne komme i skole:

"Min drøm er at lære at læse og skrive. De lærte mig ikke at læse eller skrive på arabisk. Jeg var barn, da de tvangsgiftede mig og påførte mig lidelser. Min fremtid skal være

Sådan hjælper Amnesty yazidi-børnene

- Amnesty har sendt sin dokumentation og sine anbefalinger til at hjælpe børnene til både **Iraks regering og den kurdiske selvstyreregering**. Amnesty har gjort opmærksom på deres menneskeretlige forpligtigelser til at hjælpe børnene og deres familier/mødre og afholder nu møder med myndighederne.

- Amnesty har kontaktet en række **internationale organisationer** og fremlagt forslag til at iværksætte langsigtede hjælpeprogrammer. Amnesty har opfordret FN's Flygtningehøjkommissariat UNHCR til at facilitere genbosætning af udsatte kvinder, som blev gravide under deres fangenskab hos IS, og deres børn.

- Amnestys forskellige landekontorer – herunder Amnesty **Danmark** – har kontaktet relevante ministerier og lobbyerer for at få igangsat langsigtede hjælpeprogrammer.

bedre. IS skal stilles til ansvar for det, de gjorde mod mig", fortalte pigen.

De hjemvendte drenge er ligesom pigerne dybt traumatiserede efter at være blevet hjernevasket. Hertil kommer at mange er blevet udsultet og trænet til at gå i krig for IS. I dag lider de ofte af PTSD og bliver aggressive over for deres familier, som har svært ved at håndtere dem.

"I begyndelsen drømte jeg om, at min søn skulle komme tilbage. Nu kan jeg ikke sidde sammen med ham og spise et normalt måltid mad. Jeg har ikke et normalt øjeblik med ham. Det kan ikke blive værre end det her," fortæller en mor til en 14-årig dreng.

Udover at hjælpe børnene og deres familier med at bearbejde, hvad børnene har været udsat for, er der også behov for at behandle de mange sygdomme, som børnene har fået. Flere af drengene, som Amnesty har talt med, har stadig granatsplinter og projektiler i kroppen, som ikke er blevet fjernet.

Mødre adskilles fra deres børn

Amnesty har også interviewet bortførte kvinder og unge piger, som er blevet voldtaget af mænd fra IS og har fået et barn. Disse børn og deres mødre er i vid udstrækning blevet udstødt af det lokale yazidi-samfund, fordi barnet har en muslimsk far. Ifølge irakisk lov vil barnet blive registreret som muslim, hvis faderen enten er ukendt eller muslim.

Flere mødre fortæller, at de blev presset, tvunget eller endda narret til at forlade deres børn på et børnehjem, hvor de blev forsikret om, at de kunne besøge dem og blive genforenet på et senere tidspunkt. Men mødrene har aldrig siden set deres børn.

"Uanset hvad vi oplevede med IS, er det, vi går igennem nu, endnu værre. Vi har brug for en løsning," siger Hanan på 24 år, som fik taget sin datter fra sig.

Den løsning arbejder Amnesty på at være med til at finde, fortæller Matthew Wells: "Disse kvinder blev gjort til slaver, tortureret og udsat for seksuel vold. De skal ikke lide under yderligere straf. Tværtimod skal de genforenes med deres børn og tilbydes mulighed for blive genbosat i sikkerhed uden for Irak", siger Matthew Wells.

Min drøm er at lære at læse og skrive. Jeg var barn, da de tvangsgiftede mig og påførte mig lidelser. Min fremtid skal være bedre

DET HANDLER OM AT OPFØRE SIG ORDENTLIGT

Amnesty vil have indført en etisk lov for erhvervslivet, så danske virksomheder og investorer fremover skal tage større hensyn til menneskerettigheder og miljø. Forsker i virksomhedsetik mener, at lovgivning på området også vil gavne forbrugerne og virksomhederne selv.

Af Roberto Zacharias

DANSKE RADARSYSTEMER BRUGT I YEMEN

Den århusianske forsvarsvirksomhed Terma har leveret udstyr til krigsskibe og bombefly, som de Forenede Arabiske Emirater bruger til at udsulte og bombe civile i Yemen. Det afslørede Danwatch og TV2 i maj 2020. Ifølge eksperter og menneskeretsorganisationer – herunder Amnesty – kan Terma være medansvarlig for mulige krigsforbrydelser. Afsløringen har ført til, at regeringen nu vil stramme reglerne for våbeneksport, og at Erhvervsstyrelsen fremover skal gennemføre kontrolbesøg hos danske forsvarsvirksomheder for at sikre, at de ikke eksporterer udstyr, som kan krænke menneskerettighederne.

Kilde: Danwatch

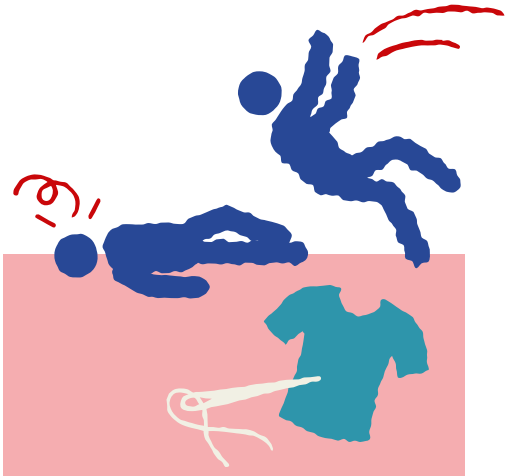

SYERSKER BESVIMEDE PÅ TEKSTILFABRIK

Tøj og sko fra Bestseller, Danmarks største tekstilkoncern, produceres på 40 tekstilfabrikker i Cambodia, der med sit tilbud om billig og hurtig produktion har tiltrukket adskillige internationale modebrands. Hvert år besvimer hundredvis af syersker på fabrikkerne, og udmattelse, fejlernæring, hede og panik er en del af forklaringen, siger læger, eksperter og syerskerne selv. Ifølge Danwatch blev 36 syersker fra en Bestsellerfabrik sendt på hospitalet i februar 2017 til behandling for besvimelser eller kollaps.

Kilde: Danwatch

Underbetaling, børnearbejde, farlige arbejdsforhold og alt for mange timer med få eller ingen pauser. Det er realiteterne i mange af de lande, hvor danske virksomheder får produceret de varer, der ender på butikshylderne herhjemme.

Men som dansker er det ikke kun, når man køber en ny bluse eller et par bukser, at man indirekte kan være med til at påvirke menneskerettighederne og miljøet negativt. Gennem de senere år har der været flere eksempler på, at danske virksomheder har tjent penge på at sælge overvågningsteknologi til diktaturstater, og at pensionskasser har investeret i firmaer, der svigter deres ansvar overfor menneskerettighederne – for eksempel gennem våbensalg.

"De mest ansvarsfulde virksomheder og investorer har ofte gode retningslinjer og rutiner, som de følger. Det gør dem i stand til at forebygge negativ indvirkning på menneskerettighederne og miljøødelæggelser både hos dem selv og i deres værdikæder – også uden for Danmarks grænser", siger Sanne Borges, der er seniorrådgiver i Amnesty Danmark.

Og tilføjer så:

"Men når retningslinjer er frivillige – som det primært er tilfældet nu - kan man vælge at se bort fra dem, hvilket flertallet desværre gør. Derfor vil Amnesty have en etisk lov med bindende retningslinjer, der gør det obligatorisk for virksomheder og investorer at vise respekt for menneskerettigheder og miljø i forbindelse med deres verdensomspændende aktiviteter".

Danmark bør komme i gang

En etisk lov skal ifølge Amnesty pålægge virksomheder og investorer at gennemføre risikovurderinger for at klarlægge, undgå og håndtere negativ indvirkning på menneskerettighederne og skader på miljøet i deres globale aktiviteter. Det skal ske i tråd med FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv. Sker der grove overtrædelser af reglerne, skal det være muligt for ofrene for krænkelser at stille virksomhederne til ansvar ved civile domstole med krav om erstatning.

I Frankrig har man allerede indført en etisk lov for erhvervslivet, og flere andre europæiske lande er godt på vej - blandt andre Norge og Finland. På EU-plan lovede kommissæren for juridiske anliggender, Didier Reynders, i foråret lovgivning, der stiller krav til erhvervslivet gennem hele forsyningskæden. Det ventes, at forslaget vil

ULOVLIGT FYREDE MEDARBEJDERE I THAILAND

Det danske smykkefirma Pandora var i 2018 ifølge Danwatch involveret i en sag om ulovlig fyring af 71 medarbejdere på deres fabrik i Thailand. Medarbejderne blev fyret blot fem dage efter stiftelsen af fagforeningen Pandora Labor Union, og fagforeningens formand blev ifølge dokumentation fra NGO'en Workers Rights Consortium fyret samme dag, han afleverede registreringen af fagforeningen. Sagen blev indbragt for de thailandske arbejdsmyndigheder, der vurderede, at fyringerne gik imod thailandsk lov om arbejdsrettigheder. Myndighederne vurderede samtidig, at Pandora skulle genansætte arbejderne og betale kompensation til de arbejdere, der ikke ville genansættes. Pandora ankede sagen til arbejdsdomstolen, der gav Pandora lov til alene at betale kompensation. Pandora har efterfølgende anket sagen for at få kompensationen fra ni medarbejdere tilbagebetalt.

Kilde: Danwatch

blive fremsat i begyndelsen af 2021, og at det vil indeholde bestemmelser om både ansvar, håndhævelsesmetoder og adgang til erstatning til skadelidte.

Ifølge Sanne Borges er dette meget positivt, men hun mener ikke, at den danske regering blot kan læne sig tilbage og vente på, hvad man når frem til i Bruxelles:

"Der kan gå lang tid, inden vi får en lovgivning fra EU. Derfor er det vigtigt, at vi i Danmark er med til at vise vejen frem. Det vil samtidig forberede danske virksomheder og investorer på den lovgivning, der alligevel kommer før eller senere," siger hun.

At danske virksomheder, ligesom resten af verden, i år mærker coronakrisen hårdt, mener hun ikke giver anledning til at forhale arbejdet:

"Coronakrisen gør blot lovgivning på området endnu mere vigtig – både for verdens mest udsatte arbejdere og lokalsamfund og for virksomhederne selv, der er afhængige af modstandsdygtige forsyningskæder ".

Lov vil gøre en forskel

Professor Jacob Dahl Rendtorff fra Roskilde Universitet forsker i virksomheders ansvar, etik og legitimitet. Ifølge ham har en etisk lov for virksomheder været på vej de sidste 40 år, med FN's ti retningslinjer for ansvarlig virksomhedsledelse fra 1999 som det mest anvendte kompas indtil videre.

"I dag har vi flere internationale instrumenter, der siger, at virksomheder skal fokusere på menneskerettigheder, og i Danmark har det siden 2008 været lovpligtigt for større virksomheder at redegøre for deres arbejde med samfundsansvar. Det har på mange måder fungeret godt, fordi det har været med til at skabe motivation og engagement. Omvendt har problemet været, at det er frivilligt, om man som virksomhed vil gøre noget", siger Jacob Dahl Rendtorff.

Han mener, at en ny etisk lov vil ændre på dette, fordi virksomhederne vil blive tvunget til at indarbejde retningslinjer og systemer, der sikrer, at de og deres partnere respekterer menneskerettighederne i de lande, hvor de opererer.

"Lidt karikeret kan man sige, at hvis der ikke er en lov, så eksisterer det ikke for virksomhederne," siger Jacob Dahl Rendtorff.

Bevidste forbrugere

Både han og Sanne Borges fra Amnesty ser en fordel for virksomhederne i, at alle skal følge de samme regler, så ingen får konkurrencefordele ved for eksempel at slække på kravene til en producent eller leverandør i udlandet.

Derudover peger Jacob Dahl Rendtorff på, at forbrugerne er blevet meget mere bevidste og har fået stor magt med udbredelsen af de sociale medier, hvor det kan føre til regulære shitstorms, hvis en virksomhed for eksempel bliver taget i at benytte børnearbejde. Ifølge forskeren har det stigende fokus på etik og ansvarlighed gjort, at det er blevet et konkurrenceparameter i sig selv – hvilket flugter fint med forbrugernes forventninger. I en undersøgelse fra forbrugerorganisationen TÆNK tidligere i år svarede 95 procent af de adspurgte danskere, at det er vigtigt for dem, at produkter er ansvarligt produceret.

"Alle virksomheder vil gerne se godt ud i offentligheden og beskytte deres brand, så man vil selvfølgelig helst undgå at komme i søgelyset. Det er da også en af de vigtige grunde til, at mange af dem er begyndt at tænke etik og ansvarlighed ind i deres drift. Men hidtil har der også været fokuseret meget på, om der er penge at tjene ved det. Og der er det altså vigtigt at slå fast, at det mere handler om at opføre sig ordentligt – hvilket gavner alle i sidste ende," siger Jacob Dahl Rendtorff.

HVAD VIL EN ETISK LOV BETYDE?

➡ **Amnesty mener,** at virksomheder og investorer i Danmark skal følge FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv. Det betyder blandt andet, at virksomheder og investorer skal undgå at blive involveret i menneskerettighedskrænkelser i både Danmark og udlandet, og at de skal sikre, at menneskerettighederne er ordentlig nedfældet i kontrakter og overholdt i samarbejder med leverandører, Joint venture partnere, kunder og virksomheder.

➡ **Amnesty mener,** at en etisk lov som udgangspunkt bør gælde for alle danske virksomheder og investorer, men med større krav til store virksomheder og investorer end til små.

➡ **Det skal være op** til myndighederne, nærmere bestemt Erhvervsstyrelsen, at håndhæve den nye lov.

➡ **Afhængig af sagens alvor** skal det være muligt for myndighederne at sanktionere virksomheder med enten påtale, påbud eller bøder. Loven skal også gøre det muligt at stille virksomheder og investorer til ansvar for evt. involvering i grove menneskerettighedskrænkelser ved civile domstole.

LIVET ER EN GAVE DER SKAL GIVES VIDERE

For Ulf Skjernov har det været helt naturligt at betænke en velgørende organisation i sit testamente.

"Jeg kan faktisk ikke finde argumenter for ikke at hjælpe. Der er så mange problemer i verden, og vi løser dem altså ikke ved at snakke. Vi gør det ved at handle. Ved at række ud og hjælpe, hvor vi kan. Mit mantra gennem livet har altid været, at man selv skal gå forrest.

Selvfølgelig skal man sørge for sig selv og sine nærmeste. Man skal leve godt. Rejse, spise dejlige middage og drikke god vin. Men der er ingen grund til at overdrive, og hvis der er lidt til overs i sidste ende, så er det kun fint at give lidt videre, når børn og børnebørn har fået sit."

Overvejer du at efterlade en gave til Amnesty i dit testamente, så kan du få mere information på **amnesty.dk/arv** Du kan også ringe 33456558 eller skrive til **arv@amnesty.dk**

Det Gode Testamente

AMNESTY INTERNATIONAL

EFTER PR

ROTESTEN

Sidste år blev magthavere i store dele af verden udfordret af folkelige masse-demonstrationer i historisk omfang. Amnesty har spurgt tre aktivister fra Sudan, Chile og Hongkong om, hvad protesten forandrede i deres land og for dem selv.

Foto: Ritzau Scanpix

MASSE-DEMONSTRATIONENS TID

Foto: Ritzau Scanpix

Tekst: Bjarke Windahl Pedersen

Med masseprotest på masseprotest i lande verden over skrev 2019 sig ind i historiebøgerne for politiske protester. Sådan lyder konklusionen fra den amerikanske tænketank Center For Strategic And International Studies (CSIS), der har analyseret det globale omfang af politiske protester.

I 114 lande demonstrerede borgere sidste år imod den siddende regering. I Libanon, Irak, Bolivia, Algeriet, Sudan og Malta trådte regeringsledere tilbage eller tilbød at gøre det. En række stater, herunder Kina, Chile og Iran, indsatte specialstyrker og militær for at få protesterne under kontrol. Andre – såsom Indien, Tyrkiet, Syrien, Pakistan og Saudi Arabien lukkede ned for internettet i et forsøg på at bremse den folkelige mobilisering.

”Størrelsen og frekvensen af de seneste protester overgår andre historiske perioder med masseprotester, for eksempel slutningen af 1960’erne, slutningen af 1980’ere og begyndelsen af 1990’erne”, lyder det fra CSIS, som peger på en række bagvedliggende årsager til protesterne: Økonomisk ulighed, korruption, undertrykkelse af politiske rettigheder, dårlig regeringsførelse, klimaforandringer.

Også Amnesty Internationals researchere fulgte sidste år protesterne og myndighedernes reaktioner på dem: I Sudan, Iran, Irak, Chile og Venezuela blev demonstranter dræbt af myndighederne. I Rusland, Hongkong, Egypten, Indien og Algeriet blev demonstranter anholdt og fængslet. I europæiske lande såsom Frankrig, Spanien, Østrig blev demonstranter såret på grund af overdreven magtanvendelse fra politiets side.

”Omfanget af folkelige protester har været en øjenåbner for mange af os. Selvom pandemien i år har ændret betingelserne for at demonstrere, forventer vi fortsat, at vi som menneskerettighedsorganisation har en stor opgave foran os, når det kommer til at forhindre, at myndigheder og magthavere knægter borgernes ret til frit at forsamle sig, ytre sig og protestere”, siger Trine Christensen, generalsekretær i Amnesty Danmark.

Sudan: Stigende priser på brød antændte landsdækkende demonstrationer mod den militært ledte regering og præsident Omar al-Bashir. Sudan har i årevis været præget af konflikter og lovløshed blandt andet i Darfurregionen, hvor Bashir er anklaget for folkemord, krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden ved Den Internationale Straffedomstol. I april 2019 blev Bashir afsat, og efter pres fra demonstranterne har militæret indvilliget i at indgå i en treårig overgangsregering frem mod et demokratisk valg sammen med civile og repræsentanter fra protestbevægelsen.

”DET VAR EN STOR DAG. ALT ÆNDREDE SIG DEREFTER”

Af Malene Haakansson

Foto: Privat

Da Sudans berygtede præsident Omar al-Bashir blev væltet, sad Adeeb Yousif på et kontor i Uganda med sine kollegaer fra en udviklingsorganisation, hvor han døgnet rundt fulgte situationen i sit hjemland. Kort forinden havde han forladt Sudan og demonstrationerne mod militærstyret, fordi han så kilometerlange militærkonvojer nærme sig hovedstaden og frygtede for udfaldet.

”Jeg er ikke overrasket over, at Bashir en dag ville blive væltet, men jeg troede ikke, at det ville ske så hurtigt. Jeg blev så glad. Også da jeg hørte, at alle politiske fanger ville blive løsladt”, siger Adeeb Yousef på en skrattende skypeforbindelse fra hovedstaden Khartoum.

Den 46-årige menneskerettighedsaktivist har siden sine ungdomsår kæmpet for retfærdighed i den konfliktramte Darfurregion. Han har tilbragt flere måneder i de mest berygtede fængsler under Bashirs brutale styre. Til sidst måtte han flygte ud af landet og fik politisk asyl i USA, hvor han tog en ph.d. i konfliktløsning. Da protesterne mod Sudans regering begyndte i slutningen af 2018, rejste Adeeb hjem for at deltage i kampen.

Efter at en overgangsregering er blevet indsat i Sudan, er en helt ny protestkultur vokset frem, fortæller han. Befolkningen tør nu at stå frem og stille krav til deres regering. Også i Darfur har flere dages fredelige demonstrationer fået ministre til at lytte til befolkningens ønsker.

”Det er et resultat af den frihed, vi har opnået. Det er fantastisk, at mennesker, der har været udsat for så store overgreb og har levet med volden så længe, vælger at bruge denne fredelige måde til at få deres krav igennem”, fortæller Adeeb begejstret.

En anden stor bedrift er udnævnelsen af civile guvernører i Sudans mange stater. Tidligere udnævnte den militært ledede regering guvernørerne for at sikre loyalitet til regimet.

”Civile guvernører er tættere på befolkningen. De ved, hvor der er problemer, og hvad der skal til for at udvikle området, ” siger Adeeb Yousef, som selv er blevet valgt som guvernør for staten Central Darfur, som dækker et af de hårdest ramte konfliktområder.

Her undertrykker militser fortsat en traumatiseret civilbefolkning, og med en smadret infrastruktur efter mange års lovløshed og konflikt er der nok at tage fat på.

”Min første prioritet er at skabe fred mellem de etniske grupper i området og stoppe volden”, siger Adeeb.

”Jeg ved, hvad problemerne er – og derfor kan jeg også arbejde på at løse dem.”

Chile: I oktober brød massive demonstrationer ud med krav om mindre økonomisk ulighed og bedre adgang til sundhed, uddannelse og social sikkerhed. Størstedelen af protesterne var fredelige, men blev mødt med grov vold fra myndighedernes side. Amnesty har dokumenteret, at hæren og politiet har dræbt og mishandlet demonstranter. Protesterne har – blandt andet – ført til, at landet senere i år skal stemme om en ny forfatning.

”DET VAR IKKE 30 PESOS, DET VAR 30 ÅR”

Af Lise Josefsen Hermann

Da demonstrationerne fredag den 18. oktober sidste år begyndte i den chilenske hovedstad Santiago, var den umiddelbare årsag, at metrobilletterne steg med 30 pesos (cirka 25 danske øre).

”Men det var bare dråben. Det handlede om mange års undertrykkelse og dårlig behandling på en række punkter”, siger 48årige Leslie Maxwell.

Indtil COVID-19 bremsede protesterne, arbejdede hun i månedsvis som en del af Movimiento Salud en Resistencia – en såkaldt ”sundhedsmodstandsbevægelse”, som yder førstehjælp til demonstranter, der er blevet såret af politiet under protesterne. Ofte er der tale om skader efter skud eller slag fra politiet eller vejrtrækningsproblemer på grund af tåregas.

Ifølge Amnesty International er menneskerettighedskrisen i Chile den værste siden Pinochets diktatur (1973-90), som stadig kaster skygger, fortæller Leslie Maxwell:

”Siden diktaturet har vi haft en stærk frygt for at politiet ville angribe, hvis vi protesterede. Vi vendte tilbage til afskedshilsnerne som under diktaturet: ”Cuidate – pas på.” Det er voldsomt at tænke på, at du kan blive slået ihjel eller miste et øje, fordi du demonstrerer”, siger Leslie Maxwell, som har to sønner på 16 og 26 år, der begge var på gaden for at demonstrere.

”På et tidspunkt gik op for os, at det var ligesom under diktaturet. Det var som at genopleve undertrykkelsen. Frygten for at der skulle ske mine børn noget.”

På grund af COVID-19 er det i dag ikke muligt at gå på gaden og protestere. Men lige så snart det ændres, er der stadig meget at kæmpe for, og håbet om at ændre forholdene i landet, hvad enten det handler om adgang til sundhed, uddannelse eller ordentlige pensioner, lever stadig, fortæller Leslie Maxwell:

”Det var smukt at opleve, hvordan naboer opdagede, at de havde de samme problemer og nødvendigheder. Og hvordan vi kun kan opnå, at vores rettigheder respekteres, hvis vi står sammen. Normalt handler det i Chile om at konkurrere mod hinanden og bare arbejde. Protesterne fik os til at genfinde følelsen af fællesskab. På den måde har vi allerede vundet meget, selvom vi faktisk ikke har opnået noget med protesterne endnu”.

Foto: Privat

Foto: Rimau Scanpix

Foto: Ana Karina Delgado

Foto: Ritzau Scanpix

”JEG KUNNE SE EN FREMTID FOR HONGKONG”

Af Malene Haakansson

”Det største for mig var at deltage i de store demonstrationer, hvor vi var omkring to millioner mennesker på gaden. Det var rørende at stå i mængden og have det samme mål og den samme vision for Hongkong”, forklarer en af aktivisterne, som har været med i byens protestbevægelse lige fra begyndelsen.

Han underviser på et universitet, er aktiv i en gruppe, som bruger kunst til at samle og motivere bevægelsen og ønsker at være anonym af sikkerhedsmæssige årsager. Hans dæknavn er Tatooine Boy.

”Jeg kunne se en fremtid for Hongkong. Normalt er hongkongere ikke interesseret i at ytre sig om politik, medmindre det handler om økonomi eller udnævnelser, men nu var vi samlet for at få politiske reformer gennemført, for at få demokrati og frihed i Hongkong. Og både ældre og unge var med”, fortæller han over en krypteret app.

Da Amnesty mødte ham sidste efterår, var protestbevægelsen stolt over, at den havde fået den første sejr i hus, da Hongkongs regeringsleder trak et lovforslag om udlevering af kriminelle til Kina tilbage. I dag er sejren rullet tilbage med indførelsen af en ny sikkerhedslov, som Kina har indført i Hongkong. Aktivister risikerer fængsel på livstid for at sige deres mening og organisere demonstrationer. Efterretningsagenter fra Kina er indsat i byen, og jagten på de mest prominente aktivister er sat ind. Protestbevægelsens slogans, sange og lignende er blevet forbudt. Bøger om demokrati står ikke længere i bogreolerne.

Tatooine erkender, at sikkerhedsloven betyder, at bevægelsen ikke har ændret noget lokalt. Men internationalt har demonstrationerne sat et stort aftryk.

”Da vi gik i gang med at protestere, tænkte vi kun lokalt. Vi havde ingen anelse om, at Hongkongborgere i andre lande ville støtte vores sag ved at synge vores sang, videreformidle vores budskaber og på den måde forbinde os til resten af den frie verden.”

Samtidig med indførelsen af sikkerhedslovgivningen er COVID-19 blusset op i Hongkong, og der er indført forsamlingsforbud. Begge dele har lagt en dæmper på demonstrationerne. Det sidste kan vise sig at blive en fordel, for bevægelsen har brug for en tænkepause, mener Tatooine:

”Jeg kan kun se håb i Hongkong igen, hvis vi kan stå sammen i solidaritet, som vi gjorde sidste år. Min eneste bekymring er, at folk er blevet infiltreret og frustreret af den fortsatte uro – og hvis bevægelsen ikke kan forandre situationen, kan det blive svært.”

Hongkong: Massive demonstrationer imod indskrænkningen af frihedsrettigheder er siden sommeren 2019 blevet mødt med tåregas, politivold og massearrestationer. I juni blev en ny sikkerhedslov indført. Den straffer oprør, løsrivelse, forræderi og indblanding fra udenlandske magter med fængsel på op til livstid. Flere af organisationerne bag protestbevægelsen har opløst sig selv, og de første arrestationer for brud på loven er sket.

MYNDIGHEDER MISBRUGER TÅREGAS

Tåregas kan være et dødbringende våben i politi og sikkerhedsstyrkers hænder, lyder det fra Amnesty International, som afdækker, at myndighederne i adskillige lande misbruger tåregas mod demonstranter.

Af Nora Rahbek Kanafani

Forårets og sommerens mange antiracistiske demonstrationer fandt i flere lande sted i en sky af tåregas. I Philadelphia, USA, affyrede politiet den 1. juni tåregaskanoner mod demonstranter, der blev fanget mellem politiet på den ene side og et vejhegn på den anden. Selvom demonstranterne forsøgte at slippe væk, fortsatte politiet med at affyre tåregas imod dem.

Eksemplet er blot et af i alt 80 tilfælde, hvor Amnesty Internationals digitale researchteam kan dokumentere, at myndighederne har misbrugt tåregas.

"Sikkerhedsstyrker foregiver ofte, at tåregas er en sikker måde til at opløse en voldelig gruppe uden at ty til mere voldsomme våben. Men vores analyse viser, at politiet misbruger tåregas i stor stil", siger Sam Dubberley, chef for Amnestys digitale researchteam, der blandt andet består af studerende ved seks universiteter, fordelt over fire kontinenter.

I alt har Amnestys digitale researchere undersøgt og verificeret tæt ved 500 offentlige tilgængelige videooptagelser af myndigheders brug af tåregas gennem de seneste år. De kommer fra 22 forskellige lande og territorier og afdækker – sammenholdt med interviews med involverede demonstranter - på den måde en bekymrende global tendens, hvor f.eks. klimademonstranter, studerende, medicinske medarbejdere, journalister og fredelige demonstranter er blevet angrebet med tåregas.

Risiko for misbrug

Tåregas er længe blevet brugt og misbrugt af politi og sikkerhedsstyrker mod demonstranter verden over.

I Sudan mistede en 70-årig mand livet og 10 blev såret, da sikkerhedsstyrker i januar 2019 skød tåregas ind i en skadestue tæt på hovedstaden Khartoum. Sikkerhedsstyrkerne var på jagt efter sårede demonstranter, der

Tåregas giver en brændende fornemmelse, får øjnene til at løbe i vand, giver hoste, en fornemmelse af at brystet strammes og gør vejrtrækning vanskelig.

I de fleste tilfælde forsvinder generne efter 10-20 minutter, men lungerne kan tage skade, hvis man udsættes for gassen i længere tid, hvilket kan være livsfarligt.

Særligt børn, gravide, og ældre er sårbare over for tåregas.

havde deltaget i protesterne mod den daværende præsident Omar al-Bashir.

Graham Dossett er ekspert i politi og menneskerettigheder ved Essex Universitet, og han mener, at der er god grund til at holde et vågent øje med politiets og sikkerhedsstyrkernes brug og misbrug af tåregas.

”Hver gang man giver en betjent en form for nyt våben – og tåregas er et våben – er det forbundet med en risiko for, at vedkommende kan føle sig fristet til at misbruge det. Det kunne enten være ved at bruge det i tilfælde, hvor det ikke er tilladt, eller for at ramme, straffe eller endog torturere en person. Derfor er der behov for klare regler, god uddannelse og ansvarsfulde betjente”, siger Graham Dossett.

Han mener, at man for at forebygge misbrug af tåregas skal sikre, at mistænkelige episoder efterforskes, og de ansvarlige retsforfølges.

Men i dag mangler der både kontrol med myndighedernes brug af tåregas og med den internationale handel med tåregas, viser Amnestys nye research. En del af problemet er, at tåregas ikke er klassificeret som et våben og derfor ikke er underlagt de samme handelsrestriktioner.

Det kan dog være ved at ændre sig. Efter at Amnesty i tyve år har arbejdet for at forbedre kontrollen med produktionen, brugen og handlen med tåregas, har FN, EU og Europarådet for nylig anerkendt behovet for at regulere eksporten af denne type våben.

”En del af løsningen er en skrappere kontrol med den i dag dårligt regulerede globale handel med tåregas og andre midler til at håndtere optøjer”, siger Patrick Wilcken, Amnestys researcher for våbenhandel og menneskerettigheder.

Foto: Ritzau Scanpix

SÅDAN MISBRUGES TÅREGAS

- ✗ Affyres på sted, hvor det ikke er muligt at flygte
- ✗ Bruges som skydevåben
- ✗ Bruges ved fredelige demonstrationer
- ✗ Bruges mod sårbare personer
- ✗ Bruges i overdrevne mængder

SÅDAN MÅ TÅREGAS BRUGES

- ✓ Tåregas bør kun bruges i tilfælde, hvor der udbryder voldelige optøjer, og der er brug for at opløse en forsamling – og kun når alle andre forsøg på at bremse volden er taget i brug.
- ✓ Politiet skal varsle det på forhånd.
- ✓ Det bør kun bruges i tilfælde, hvor folk har mulighed for at komme væk, og ikke hvis de er fanget på for lidt plads, eller hvor gader og andre flugtruter er blokeret.
- ✓ Det bør aldrig skydes direkte mod en person.

Ellebæks præst:

SYSTEMET PRODUCERER ELENDIGHED

Efter i 13 år at have arbejdet som præst i Udlændingecenter Ellebæk, advarer Per Bohlbro nu om, at flere og flere beboere bliver nedbrudt som en direkte konsekvens af indespærringen.

Af Katrine Lauritsen Foto: Lærke Posselt

I juni modtog Folketingets Retsudvalg en række anbefalinger til at forbedre forholdene på Ellebæk, hvor Danmark internerer afviste asylansøgere. Anbefalingerne kom fra en række civilsamfundsaktører og NGO'er, men på listen af underskrivere stod også et nyt navn, nemlig Per Bohlbro.

Han har de sidste 13 år arbejdet som arresthuspræst i Ellebæk, men er først for nylig begyndt at udtale sig offentligt om de forhold, han ugentligt er vidne til.

"Mennesker, som kommer ind ad døren stærke og håbefulde, forlader Ellebæk som indadvendte, vrede, bitre og syge individer. Jeg tager ikke stilling til deres specifikke sager, men jeg tager stilling til det medmenneskelige; at folk i den danske stats varetægt bliver nedbrudt på den måde. Jeg synes, det er en unødvendig magtanvendelse", siger Per Bohlbro.

Han sidder i sin stue i Hillerød, hvor han foruden sit virke som fængselspræst i Ellebæk er sognepræst i en af de lokale kirker. For at forklare, hvorfor han har meldt sig ind i den – ofte voldsomme - offentlige debat om Ellebæk, peger Per på den bibelske distinktion mellem både at udøve barmhjertighed i mødet med det enkelte menneske, og samtidig udøve barmhjertighed ved at kritisere den måde, vi som samfund behandler bestemte grupper af mennesker – kendt som henholdsvis den "lille" og den "store" barmhjertighed.

"Når systemet producerer elendighed, er det nødvendigt at råbe op og kræve forandring. Det er min pligt som præst og det mindste, jeg kan bidrage med", siger Per Bohlbro.

Mange af de afviste asylansøgere på Ellebæk kan ikke tage tilbage til deres hjemland. I nogle tilfælde fordi det er for farligt, i andre fordi hjemlandet ikke vil tage imod dem. Nogle vil ikke rejse hjem. Per Bohlbro fortæller, at han gennem alle årene på Ellebæk har mødt personer, som var fortvivlede over deres situation, men at han nu ser flere, som bliver elendige direkte af at være på stedet. Beboerne oplever stressniveauet som ekstremt højt, og flere af dem må tage beroligende medicin for at holde hverdagen ud. Mange lider af PTSD eller har været udsat for tortur, og Per Bohlbro ser, hvordan de langsomt bliver apatiske og krakelerer – og i de værste tilfælde forsøger at tage deres eget liv.

Sidste sommer lykkedes det for en indsat, som af politiet fik at vide, at han skulle rejse tilbage til sit hjemland, at tage sit eget liv. Før da var han ellers en person, som Per Bohlbro beskriver som "et menneske med håb".

33.407

Danskere støtter Amnestys krav om at **forbedre forholdene for de frihedsberøvede** på Ellebæk. Underskrifterne er i september måned afleveret til justitsminister Nick Hækkerup.

2008 sad jeg i fængsel i Iran, fordi jeg var en del af det politiske parti PDK. Her slog de mig, og jeg havde ondt i min krop. Men i Ellebæk slog de mig ikke. Jeg havde ikke ondt i min krop, men i mit hoved, mit sind. Efter opholdet i Ellebæk er jeg altid syg. Jeg har det ikke godt. Jeg er meget bange. Bange for, at Danmark deporterer mig tilbage til Iran.

PARVIZ ATMANI
Iraner, tidligere frihedsberøvet i Ellebæk.

Lockdown i Ellebæk

Amnesty har ved flere lejligheder rejst kritik af, hvordan forholdene på udrejsecenteret nedbryder og dehumaniserer mennesker. Den kritik støtter mere end 33.000 danskere, som har skrevet under på Amnestys krav om, at forholdene på Ellebæk skal forbedres.

Indtil videre har skiftende regeringer dog fastholdt, at selvsamme forhold er nødvendige for at anspore beboerne til snarest muligt at forlade Danmark.

Da COVID-19 i foråret ramte Danmark, blev hele udsendelsessystemet dog sat i bero, og dermed blev også argumentet om, at Danmark indespærrer mennesker på Ellebæk for at motivere dem til at rejse, meningsløst, mener Amnesty:

"De indsatte er mennesker, hvis eneste forseelse er, at de har søgt asyl i Danmark og fået afslag. Dem frihedsberøver og nedbryder Danmark med henvisning til en ikke-eksisterende mulighed", siger Claus Juul, jurist i Amnesty Danmark.

Per Bohlbro fortæller, at også forholdene på Ellebæk har været ændrede som følge af COVID-19. Positivt har det medført, at der i en periode har været færre beboere på stedet og dermed mere ro. Men samtidig er følelsen af isolation intensiveret, da alle former for kontakt til omverden har været reduceret til et minimum. Beboerne har i en periode hverken kunnet få besøg eller skype med deres pårørende, og Per Bohlbro kender til en beboer, som under COVID-19 blev far, men ikke fik lov til at skype med sin hustru og nyfødte barn.

Når Per Bohlbro fortæller om sine oplevelser på Ellebæk, er det i håb om, at der kan være en lydhørhed i systemet:

"Lige nu beskriver beboerne deres tilværelse som 'spildt', som håbløs. Vi må som minimum kunne forpligte os på, at så længe, vi har mennesker i vores varetægt, så behandler vi dem ordentligt. Værdigt", siger Per, som selv fortsætter sit ugentlige arbejde efter devisen om den 'lille barmhjertighed'.

"Jeg kan lytte og forkynde håb. Lade dem fortælle om deres liv og hverdag. Jeg møder dem som menneske – uden uniform og uden fordømmelse eller stillingtagen."

Hvad er Ellebæk?

Udlændingecenter Ellebæk er placeret i Nordsjælland mellem Allerød og Birkerød. Bygningen er en gammel militærlejr fra 1913. Der er plads til op mod 136 beboere. Beboerne er afviste asylansøgere og er internerede på Ellebæk for at motivere dem til frivillig hjemrejse.

Det eneste, man oplever i Ellebæk, er den konstante stress. Man spiser med stress, sover med stress, den er en konstant følgesvend. Maden er dårlig – nogle gange er den kold, andre gange for gammel, og det er stort set altid det samme, man får. Det er fuldstændigt som i et fængsel; vagterne taler ikke normalt til de indsatte – de taler til os, som om vi er kriminelle. Og vi er ikke kriminelle, vi er flygtninge, som ikke kan eller vil deporteres til vores hjemland.

SAFEER HAMID
Iraker, tidligere frihedsberøvet i Ellebæk.

SKUDT, TÆSKET OG YDMYGET PÅ EU'S GRÆNSE

Foto: Ritzau Scanpix

Brutaliteten over for asylansøgere og migranter tager til på EU's ydre grænser. Volden udøves med accept fra resten af EU, kritiserer Amnesty, som kræver undersøgelser af en række overgreb, som organisationens researchere i år har dokumenteret i blandt andet Grækenland og Kroatien.

Af Bjarke Windahl Pedersen

Foto: Ritzau Scanpix

Først sendte Nadera Almonla og hendes mand deres seks børn afsted i båden over floden Evros i Tyrkiet. På den modsatte bred kunne den syriske familie skimte Grækenland og drømmen om en fremtid i Europa. Men inden forældrene selv fik mulighed for at sejle over, dukkede to pansrede køretøjer op på den græske side af floden, hvor børnene var gået i land.

"De affyrede skud op i luften. Min kone frygtede for vores børn, hun gik ud i floden og jeg gik med hende", fortæller Nadera Almonlas mand Amnestys researchere.

Parret gik igennem floden, hvor vandet nåede dem til skuldrene. Soldaterne affyrede skud, og de løftede deres hænder, mens de nærmerede sig den græske bred.

"Jeg nåede bredden, og min kone var bag mig. Den sidste gang jeg så hende, stod hun i vand til halsen cirka to meter bag mig. Jeg forsøgte at komme tilbage til hende, men soldaterne tog mig, og tvang mig ned på jorden med hovedet vendt bort fra floden", fortæller Nadera Almonlas mand.

Han talte, at soldaterne mindst tre gange skød imod parret, mens de kæmpede sig igennem floden.

Børnene og deres far blev tilbageholdt i cirka fem timer, før de blev sat på en ny båd, der sejlede dem tilbage over floden til Tyrkiet. Hvad der skete med Nadera Almonla, som forsvandt i floden den dag i februar 2020, har familien, der har allieret sig med advokater i både Tyrkiet og Grækenland, endnu ikke kunnet få svar på.

Amnesty kræver svar

Nadera Almonlas familie havde søgt mod Grækenland, efter at Tyrkiets præsident Recep Tayyip Erdoğan i februar bebudede, at grænsen mod EU ville blive åbnet. Det fik flygtninge, asylansøgere og migranter fra lande som Afghanistan, Irak og Syrien til at bryde op fra deres baser i Tyrkiet, ofte direkte støttet af tyrkiske myndigheder der f.eks. sørgede for transport mod grænsen og ledte dem til floden Evros.

Men i Grækenland blev de mødt med vold, viser research fra blandt andre Amnesty, der har undersøgt en række fysiske overgreb, herunder to drabssager, hvor en 43-årig pakistansk mand og 22-årig syrisk mand uafhængigt af hinanden blev skudt og dræbt i forsøget på at komme ind i Grækenland.

Samtidig støtter Amnesty Nadera Almonlas families kamp for at få klarlagt, hvad der skete med deres hustru og mor:

"Vi kræver retfærdighed for Nadera og for hendes familie. Det burde ikke kun være en sag for os, men også for vores regeringer. Vi ønsker, at mennesker på flugt bliver behandlet fair og værdigt, ikke at de mister livet ved vores grænser", siger Stinne Bech, policychef i Amnesty Danmark.

Gennemtæsket og ydmyget af grænsevagter

Også udenfor Grækenland har Amnesty i år dokumenteret grov vold mod asylansøgere, flygtninge og migranter, begået af europæiske myndighederne.

I juni blev gruppe migranter og asylansøgere bundet, gennembanket og ydmyget af kroatisk politi, da de om natten den 26. til den 27. maj blev pågrebet ved Plitvice-søerne nær grænsen til Bosnien-Hercegovina.

Amnesty interviewede seks mænd ud af en gruppe på 16 asylansøgere fra Pakistan og Afghanistan. De fortalte, at mænd i sorte uniformer og elefanthuer affyrede skud op i luften, gentagne gange sparkede og slog dem med metalstænger og pistolgreb, hvorefter de indsmurte deres blødende hoveder i ketchup, mayonnaise og sukker, som de fandt i en af migranternes rygsæk. Amnesty talte også med læger, som behandlede mændene for deres skader og andre ngo'er, som bevidnede skaderne.

"Mens jeg lå på jorden, slog de mit hoved med grebet fra en pistol, og jeg begyndte at bløde. Jeg forsøgte at beskytte mit hoved mod slagene, men så begyndte de at sparke mig og slå på mine arme med metalstænger. Jeg mistede bevidstheden igen og igen den nat", fortalte 33-årige Tariq, som i måneder efter volden var nødt til at bruge kørestol på grund af sine skader.

Efter op mod fem timers mishandling blev mændene overdraget til kroatisk grænsepoliti, som kørte dem til grænsen mod Bosnien-Hercegovina og beordrede dem til at gå tilbage over grænsen.

"Europas skjold"

Mens en række civile ngo'er har dokumenteret og fordømt overgrebene på migranter og asylansøgere, har EU's ledere holdt igen med kritikken. I marts sendte EU-kommissionens formand Ursula von der Leyen tværtimod en tak til Grækenland for at være "Europas skjold", mens hun lovede, at EU ville øge sin økonomiske støtte til grænsekontrollen i landet. Også i Kroatien fortsætter EU med økonomisk at støtte grænsekontrollen med millioner af euro.

"EU skal omgående få stoppet de kollektive, voldelige og tvungne tilbagesendelser ved unionens ydre grænser", siger Stinne Bech, som opfordrer Danmark til at bruge sin stemme i EU:

"Asylretten og flygtningekrisen er et fælles problem, og vi er nødt til sige fra med klar stemme, når vi ser overgreb som disse blive normaliseret af EU".

I april kunne Amnesty dokumentere grove overgreb mod blandt andet syriske asylansøgere, begået af græske myndigheder ved grænsen til Tyrkiet. Ved Plitvice-søerne i Kroatien kunne Amnesty i juni afdække, at kroatisk politi havde gennemtæsket og ydmyget migranter og asylansøgere.

ANAÍS OG LAURA BEKÆMPER SEKSUEL VOLD I PERU

I samarbejde med Amnesty sætter Operation Dagsværk i år fokus på seksuelle overgreb og vold på skolerne i Peru. Projektet er udformet af de peruanske unge selv, der kræver trygge skoler uden chikane. Anaís fra Peru og Laura fra Danmark er to af de tusindvis af unge, der er med i kampen.

Af Nora Rahbek Kanafani
Foto: Katarina Siig Søderberg / Operation Dagsværk

16-årige Anaís har fået nok. Nok af at skulle frygte for chikane og seksuelle overgreb på sin skole. Nok af voksne, der ignorerer problemet.

"Jeg ville ønske, at vi kunne føle os trygge i skolen, engagere os og gå frit rundt uden at være bange. I stedet for at være nødt til at gå i lange nederdele og frygte at nogen vil forgribe sig på os", fortalte hun, da Operation Dagsværks frivillige og AMNESTY i foråret mødte hende nær Perus hovedstad Lima.

Derfor har Anaís, i samarbejde med Amnesty Peru og Operation Dagsværk, engageret sig i et treårigt projekt, som støttes af Operation Dagsværks kampagne 2020 "Start samtalen". Projektet handler om at komme tabuer til livs, sætte ord på - og stoppe - chikanen.

En anden af projektets aktivister er danske Laura, der som frivillig i Operation Dagsværk i februar var i Peru for at møde frivillige fra den ungedrevne organisation Manthoc, der er drivkraften i projektet om at oplyse de unge om deres rettigheder. Et møde, der gjorde stort indtryk.

"Det var vildt at opleve, hvor meget de unge, der bor i et land, der geografisk, klimamæssigt og politisk er så meget anderledes end vores, alligevel minder om os. De var meget aktive på sociale medier, var sammen med deres venner og var engagerede i deres skole. De vidste rigtig meget om omverdenen, og om hvordan deres skolegang burde se ud", siger Laura.

Krænkelser sætter spor

En måling, som Red Barnet har gennemført, viser, at 40 procent af peruanske teenagere har følt sig chikaneret i løbet af skoleåret. Anaís har på egen krop erfaret, hvor svært det kan være at tale højt om chikanen – og hvor store omkostninger det kan have.

Da hun i skolen sagde fra over for sin engelsklærer, der ofte gned sig op ad klassens piger, dumpede hun efterfølgende faget.

"De piger, som lod ham røre ved sig, bestod med topkarakter", fortæller hun.

Anaïs (tv) og Laura mødtes hos den ungedrevne organisation Manthocs kontor tæt på Lima i Peru. Det er organisationens aktivister i alderen 12-17 år, der er drivkraften bag projektet, der blandt andet skal munde ud i, at mindst 5.000 peruvianske gymnasieelever uddannes i at stoppe seksuel chikane og vold på deres skoler.

Selvom Anaís forældre efterfølgende klagede til rektor, valgte denne at tro på lærerens forklaringer. Og episoden har sat sig sine spor hos Anaís.

”Jeg er nervøs for at tale med folk, jeg ikke kender, og jeg holder mig langt væk fra de mandlige lærere på skolen. Det er den eneste måde, jeg kan føle mig tryg nok til at engagere mig og sige min mening. Ingen mand eller kvinde må røre min krop, for den er min”, fortæller hun.

Universel problematik

Selvom problemerne med seksuelle krænkelser er i en helt anden skala i Peru end i Danmark, mener Laura, de unge kan lære meget af hinanden. For fordommene om, hvordan en ”rigtig” dreng og pige skal opføre sig, problemerne med uønsket seksualisering og tabuerne om seksuel vold eksisterer over hele verden.

”Projektet gør op med tabuerne og sender et signal om, at det er OK at tale højt om de her ting,” siger Laura.

Hun har høje forventninger til, at projektet vil gøre en forskel.

”Det fede ved projektet er, at det er de unge i Peru selv, der har defineret det. Og som ung dansker kan man være med til at styrke de unge i Peru med midler, der giver dem en stemme i samfundet”, siger Laura.

Perus unge kræver handling

I Peru er seksuelle krænkelser og vold normaliseret og hverdag i alle dele af samfundslivet, og ikke mindst på mange af landets skoler, hvor tryghed burde være en selvfølge. Særligt unge piger og LGBTI+personer udsættes for chikane og presses til at give seksuelle ydelser til deres lærere i bytte for bedre karakterer. Nogle dropper ud på grund af graviditeter som følge af overgreb på skolen. Går de unge til ledelsen, er der ofte ingen hjælp at hente. Der er ofte ingen klare procedurer for anmeldelser på skolerne, og de unges oplevelser tages ikke alvorligt.

Men de unge har fået nok. I samarbejde med Amnesty Internationals afdeling i Peru har gymnasieelever fra hele Peru i fællesskab taget initiativ til det treårige projekt, der ved hjælp af kampagner, fortalerarbejde og uddannelse skal bryde tabuet. De unge kræver handling nu for at gøre deres skoler mere trygge.

OPERATION DAGSVÆRK

Operation dagsværk

Operation Dagsværk er en græsrodsorganisation, der siden 1984 er blevet drevet af frivillige unge på de danske ungdomsuddannelser. Hvert år gennemføres Dagsværkdagen, hvor tusindvis af elever over hele Danmark ved at arbejde i en dag samler ind til et internationalt udviklingsprojekt. Projektet vælges suverænt af eleverne selv, og valget faldt i 2020 på Amnestys projekt 'Et trygt skoleliv uden seksuel vold'.

HYR EN DAGSVÆRKER!

Du kan selv hyre én eller flere dagsværkere den 11. november. Lønnen går ubeskåret til projektet og er min. 350 kroner for fem timers arbejde. Det kan fx være havearbejde, rengøring, bilvask, arkivering, eller hvad med et ungt kreativt indspark til din arbejdsplads?

Læg et jobopslag på od.dk/jobbank eller få mere at vide på od.dk/hyrenelev

AKTIVISME OG ARRANGEMENTER

KLAR TIL SKRIV FOR LIV

Gør som folkeskolelæreren Annette og aktivisten Frederikke, der i flere år har grebet pennen og deltaget i Amnestys årlige globale brevskrivningskampagne Skriv for Liv.

ANNETTE KRAGELUND JENSEN

Lærer på Fjerritslev Skole

"Jeg synes Skriv for Liv tilfører noget meget vigtigt til undervisningen, nemlig, at virkeligheden inviteres ind i klasseværelset. Projektet med at skrive brev til en person eller gruppe, som er forfulgt, giver god mulighed for at træne engelskkundskaber i 7.-8. klasse. Eleverne får brug for at skulle forholde sig til, hvad de bør og ikke bør skrive, når nu brevene skal sendes til en virkelig person eller myndighed. De bliver mere ivrige efter at gøre det godt, fordi andre end deres lærer skal se brevet. Det, at vi senere på skoleåret modtager breve fra de forfulgte (eller tidligere forfulgte), har medført en helt særlig stemning af betydning og af berørthed i klassen. Vi siger nogle gange, at vi skal 'have udvidet vores horisont'. Her er stof, som for alvor kan være med til at gøre det. Verden er større og ofte mere grusom, end vi ved. Det kræver et engagement af os, som vi skal give videre til næste generation. Vi skal blive berørte og bruge den følelse til gavn for verdens undertrykte, forfulgte og udnyttede mennesker".

Er du lærer i 7.-10. klasse i fagene dansk, samfundsfag og engelsk og vil deltage i Skriv for Liv, så tilmeld dig på amnesty.dk/undervisning/skrivforliv

FREDERIKKE BORGLUND

Aktivist i Amnestys event-gruppe i København

"Skriv for Liv er både spændende og givende og - for mig at se - noget at det fineste menneskerettighedsarbejde, man kan være med til. Det er givende, at man på afstand kan sidde og skrive personlige breve, der når ud til et menneske, som måske føler sig glemt, og giver vedkommende håb midt i deres kamp. Man viser dem, at der er mange rundt omkring i verden, som støtter op om dem, og at de ikke er glemt. Jeg sørger for, at mine egne breve er personlige og viser, at personen ikke er glemt, selvom de er langt væk geografisk. Vi ved godt, de sidder der. Selvom nogle menneskerettighedskampe kan virke håbløse og meningsløse, så giver Skriv for Liv et glimt af håb. I alle årene har vi lavet skrivecaféer på forskellige måder. På caféer og sidste år også i kirker. Det bedste er, at det er noget man kan gøre individuelt, men at det også er en ret fed aktivitet at lave sammen. Det er en meget stille ting at lave sammen, men det giver stof til eftertanke og skaber nogle gode samtaler både med folk man kender og ikke kender".

Vil du også arrangere en skrivecafé eller selv skrive breve, så skriv til aktivisme@amnesty.dk

DET KAN DU GØRE...

PÅ 5 MINUTTER

Modtag Amnestys særlige nyhedsbrev for aktivister, og følg med i, hvad der sker rundt om i hele landet. Tilmeld dig på amnesty.dk/aktivisme/amnesty-aktivisten

PÅ 2 TIMER

Tilmeld dig Amnesty Youth - et frivilligt netværk af unge mellem 15 og 25 år, der sammen arbejder for at sætte menneskerettighederne på dagsordenen. Læs mere på amnesty.dk/youth

PÅ 4 TIMER

Bliv oplægsholder i Amnesty. Som frivillig oplægsholder er du med til at inspirere andre mennesker til at kæmpe for en mere retfærdig verden. Vi underviser og hjælper dig, så du er rustet til at holde oplæg om menneskerettighederne i blandt andet folkeskoler, gymnasier og på højskoler. Læs mere på amnesty.dk/undervisning/bliv-frivillig-oplaegsholder

Skriv til aktivisme@amnesty.dk, hvis du vil høre mere om aktivisme i Amnesty.

Find os på:

ÅRETS SAGER

Dødstrusler for at beskytte regnskoven

Jani Silva er født i hjertet af Colombias Amazonasregnskov. Siden hun var 16 år, har hun kæmpet for regnskoven og beskyttelsen af klimaet. Hun bliver nu chikaneret af ukendte gerningsmænd, og hendes liv er i fare. Jani har brug for beskyttelse.

Fængslet for arbejdet for kvinders frihed

Nassima al-Sada har i årevis arbejdet for saudiarabiske kvinders rettigheder til at køre bil og gøre hverdagsting uden en mandlig værge. Hun er nu fængslet for sit fredelige arbejde og har både måttet udholde tortur og isolation. Hun må ikke få besøg, heller ikke fra sin advokat. Nassima skal løslades.

I fængsel for at lave grin med militæret

Paing Phyo Min fra Myanmar elsker at synge, spille guitar og Taylor Swift. Og så er han medlem af en digtertrup ved navn Peacock Generation. I 2019 blev han og andre medlemmer af digtertruppen anholdt efter at have gjort grin med militæret. Han fik seks års fængsel. Paing Phyo Min skal løslades.

Kæmper for LGBTI+rettigheder

De tyrkiske biologistuderende Melike Balkan og Özgür Gür har siden de startede på universitetet kæmpet for rettigheder for LGBTI+personer. De har planlagt flere Pride-marcher. I maj 2019 blev de anholdt af politiet efter en fredelig sit-in. De risikerer tre års fængsel for at udøve deres forsamlingsret.

Risikerer livstid for at hjælpe nødstedte

The El Hiblu 3 er tre teenagere, som flygtede fra Guinea til Libyen og derfra til Europa i en gummibåd med 100 andre. Båden sank, og de blev reddet af olietankeren, El Hiblu. Personalet på El Hiblu ville ulovligt aflevere de nødstedte tilbage til Libyen, og der blev oprør. De tre fungerede som tolke. Men da skibet endte i havnen i Malta, blev de anklaget for at have overtaget skibet. De står nu til at få en livstids fængselsstraf.

”JEG ER SÅ LYKKELIG OVER

AMNESTYS STØTTE TIL MIT LIV OG MIN FRIHED”

Flere end 765.000 mennesker verden over skrev breve til Sydsudans præsident og udtrykte deres solidaritet med den dødsdømte sydsudanesiske teenager, Magai Matiop Ngong.

Det massive pres virkede! I juli kunne Magai forlade dødsgangen.

Læs mere på **amnesty.dk/fordidetvirker**